Regd. No. M. 3813

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములందు వెలువడు అర్ధవార జాతీయ పత్రిక

102537

సంపుటము ౧౭ ● హైదరాబాదు దక్కన్ ... చిత్రభాను మాఘ బ ౧౦ (౨౬-౨-౧౯౪౩) సోమవారము ● సంచిక ౫౭

గాంధీగారు సుఖముగా ఉన్నారు

నిరాహారదీక్ష 3 మార్చికి ముగియును

శ్రీమతి ... గారు గాంధీగారి ఆరోగ్యపరిస్థితిని గురించి ...

"గాంధీగారి ఆరోగ్య స్థితి ... "

మార్చి 3 వ్రతసమాప్తి

... గాంధీగారు నిరాహారదీక్ష ముగించెదరు.

"గాంధీ అంటే..."

... గాంధీగారి ... ప్రభుత్వము ...

కామన్సుసభలో

... గాంధీగారి ...

మ. ఘ. వ. నిజాంస్టేటు రైల్వే

నోటీసు

ఇందువల్ల అందరకు తెలియజేయట ఏమనగా, ప్రస్తుతపు రైల్వేగాక పోగల నిరోధముల కారణముగా, యీక్రింది సంతర్పణములలో ... ప్రవేశములకు ప్రత్యేక ... సౌకర్యములు కలిగింప బడును.

1. మహా శివ రాత్రి
   - అ. కొండు (భోంగీర్ ద్వారా)
   - ఆ. వేములవాడ (కామారెడ్డి ద్వారా)
   - ఇ. పర్లి వైద్యనాథ్
   - ఈ. శ్రీశైలం (కర్నూలు రోడ్ ద్వారా)
   - ఉ. వేరుల్ (దౌలతాబాదు ద్వారా)
2. హజరత్ సయ్యద్ షా అఫ్జల్ బియాబానీ ఉరుసు (వరంగల్ ... పేటలకు మధ్య)

చీఫ్‌కమర్షియల్ మేనేజరు

జర్మనుల పరాజయములు

రష్యాయుద్ధము

టాగనరాగువద్ద మహాయుద్ధం

మాస్కో, ఫిబ్రవరి ౨౫-

... నుండి వచ్చిన ... సోవియటు ... ఖార్కోవ్ ...

టాగనరాగుకొరకు ఘోరయుద్ధం

... టాగనరాగు ... రష్యను ...

మాస్కోకథనము

... మాస్కో ...

కాకసనరంగము

...

టునీసియాయుద్ధం

శత్రువుల పలాయనము

కానర్డెన్ కనుమను ... జర్మనులు ఖాళీచేసిరి

... ఫిబ్రవరి ౨౫

...

జర్మనుసేన ప్రయాణం ఎక్కడికి?

...

అమెరికామంత్రి ప్రకటన

...

అస్సాంపైబాంబులు

శత్రు విమానాలపట్టము

...

... విమానాలపై కొన్ని బాంబులు ...

అమెరికన్ విమానాలదాడి

...

ఆక్యాబ్ పై దాడి

ఆక్యాబ్ సెంట్రల్ బర్మాలోని ...

...

గా|| (గ్రిగ్స్ గారు, ... హైదరా బాదునుండి బయలుదేరి.

సాహిత్య సభ

శ్రీకృష్ణదేవరాయ ఆంధ్ర భాషానిలయమున ... సాహిత్య సభ ...

విదురు వెంకటశేషయ్య
గౌ. కార్యదర్శి

హిందువుల పండుగలు

వెల రు. 1-0-0

వలయువారు గోలకొండపత్రికను వ్రాయండి

గోలకొండ పత్రిక

చిత్రభాను సం॥ర మాఘ బ॥ ౧౦ సోమవారము

ఉస్మానియావిద్యాపీఠము

ఉస్మానియా విద్యాపీఠముయొక్క ౧౯౪౧-౪౨వ సంవత్సర నివేదిక అందినది. దానిలోని కొన్ని విశేషములనుగూర్చి విమర్శింపవలసి యున్నది. విద్యాపీఠము క్రమక్రమాభివృద్ధి విద్యార్థులసంఖ్యలో కాంచుచున్నదని స్థూలముగా కనిపించినది. అన్ని శాఖలలోకూడా వృద్ధి కానవచ్చుచున్నదనియు ఇందు తెలిపినారు. కాని ఇంగ్లీషులోమాత్రమువృద్ధిలేదనియు, వెనుకపట్టుపట్టినదనియు, అందుకై మాకు విచారము కలుగుచున్నదనియు ప్రభుత్వమువారు తెలిపియున్నారు. ఉర్దూకు ప్రాధాన్యమిచ్చినప్పుడు సహజముగా ఇంగ్లీషేకాక ఇతరభాషలన్నియు సన్నగిల్లుటసహజమే. అందుకై విచారమేల? ఇంగ్లీషు విదేశభాష. దానికి ప్రాధాన్యమవసరములేదు. ఉర్దూరాజభాష; ప్రాధాన్యమవసరమే. కానిముల్కీభాషలు ఇంగ్లీషుకంటె యెన్నోరెట్లు హైన్యతనుపొంది కంఠగతప్రాణముతో నున్నందులకు విచారము తెలుపవలసి యుండెను. ౧౩౫౧ఫసలీలో విద్యాపీఠ చరిత్రలో ఒక ముఖ్యసంఘటన మేర్పడెను. హిందూవిద్యార్థులు తమకు సౌకర్యములులేవని సమ్మెకట్టిరి. తుదకు నాగపూరు విద్యాపీఠము నాశ్రయించిరి. ఆఘట్టము మరువరానట్టిది. ఆసమయములో ఏవిషయాలకై ఆందోళనము చేయబడెనో, ఆవిషయాలన్నియు ఇంచుమించు అస్లేజండిపోయినవి. ఇటీవల వాటివిషయమై మరల కొంత విచారణ జరిగెను. కాని దానిఫలితమేమియులేకపోయెను. ఆసమయములో కొందరు ఉన్నతాధికారులు విద్యార్థులకు ఇచ్చిన వాగ్దత్తములింకను పరిపూర్తి కాకపోయెను. ప్రభుత్వమువారు సానుభూతితో విద్యార్థుల కోరికలను పరిష్కరించి ఇర్విను ప్రభువుగారు తమ వైస్రాయిపదవిలో సెలవిచ్చియుండినట్లుగా ఉస్మానియావిద్యాపీఠము ముసల్మానులకెట్లో హిందువులకును అట్లే తృప్తిప్రీతులనిమ్మపట్టిదిగా నుండునట్లు చేయవలెను.

నివేదికాకాలములో ఉ.వి. పీఠము వారొక ఘనకార్యమునుచేసినారు. హాకీంమ్కు ఖాసీం... ౨౪౧ లిఖిత గ్రంథాలనుకొనిరి. అందు ౧౧౯౯ తాటియాకుల గ్రంథాలు, తక్కినవి కాగితాలపై వ్రాయబడినట్టివి. సంస్కృతం బ్రాహ్మి, తెనుగు, కన్నడం, మహారాష్ట్రీభాషలలో వ్రాయబడినట్టివని తెలిపినారు. ఈకొండేండ్లనుండి వాటి వివరణపట్టికను వ్రాయించుచున్నారని తెలిపినారు. ఇదిచాలా గొప్పసంగతి. ఇతరపరిశోధ్రాగ్రంథాల పట్టిక సిద్ధమైయుండును. విశేష భాగము తెనుగులిపిలో వ్రాసిన గ్రంథాలని తెలిపినారు. "ఇవి చాలా అపురూపైన సంచయములు. వివరణపట్టిక సిద్ధమైనతర్వాత తెనుగుభాషలలో పరిశోధనకు చాలాపనికివచ్చును" అనియు నివేదికలో వ్రాసినారు. తెనుగుభాషలు అని బహువచనములో వ్రాయుటలో ఏమర్థమోకాని తెనుగుభాషకు అంతగొప్పపరిశోధక సహాయము దొరకనున్న విషయము మాకు చాలా ఆనందము కలిగించినది. సిద్ధమైన పట్టికను ఒక పుస్తకరూపముగా పూర్తి వివరములతో ప్రకటించినచో మాకు దానివిలువ యెంతకలదో తెలియరాగలదు. తెనుగులో అనేకగ్రంథాలు దొరకకే మాయమైపోయియుండెను అందేవైనా యీసంచయములో లభించినచో తెనుగువారి అదృష్టమనవలెను బ్రాహ్మిలో కొన్నిగ్రంథాలున్నవని వ్రాసినారు. అభావమునవ్వారైన చదువగలవారున్నారా? హిందూస్థానములో చదువగలవారెవ్వరైన యున్నచో వారిచేత వాటిని చదివించి యెత్తివ్రాయించినారా? అంతేకాని ప్రతినములుంచినచో నాటికి సరియగు సంస్కృతమును, ఇంగ్లీషుతర్జుమాను వ్రాయించి ప్రకటింపవలెరా? బ్రాహ్మిగ్రంథాలు చాలా ముఖ్యమైనట్టివికాని అవేవో యింతవరకు తెలుపకపోయిరి. సంస్కృతంలో బహుగ్రంథాలున్నవన్నారు. అందు ముద్రితములు కానివున్నవా? ఈవిషయాలన్ని యింతవరకు తెలియరాలేదు. చాలా అపూర్వమైనవి, పరిశోధకపువిలువగలవి అని మాత్రము తెలిపినారు. ఇప్పటికింత మాత్రమునకే సంతోషింతుము. కాని ముందు నివేదికాకాలమువరకైనా ఈ గ్రంథాలన్నింటియొక్క లేక విశేషభాగముయొక్క వివరణపట్టికను ముద్రించి పండితులకు లభ్యమగునటుల చేయవలెనని కోరుచున్నాము.

విద్యాపీఠములో ఒక పరిశోధకశాఖ కలదనియు అందు అనువదమునుండి ఏయేపరిశ్రమలు చేయవచ్చును అను విషయమును ఇట్టి మరి యితరవిషయాలను పరిశోధింపచేయుచున్నారని తెలిపినారు. సర్వదా దానికి విజయము కలుగుగాక.

విద్యాపీఠపు గ్రంథాలయములో ౪౫౬౭౪ గ్రంథాలున్నవి. ఇదినుంచి సంఖ్య. ఈగ్రంథాలను ప్రజలు ద్రవ్యముచేతనేకదా కొనినారు. కేవలము ప్రొఫెసర్లకు, విద్యార్థులకు మాత్రమే ఇవి ప్రత్యేకింపబడుటయేల? ఇతరవిద్యావంతులు గ్రంథాలయమునుండి గ్రంథాలను తీసికొనిపోవుటకు అధికారము కలవారై యుండవలెను. లేదా కూడా వారినుండి తీసికొనగూడదు. ౧౧ రూపాయీల వరకు (... డిపాజిట్గా) ... వారికి గ్రంథాలను చదువుటకు ... వలెను. ఇదేవిధముగా ప్రపంచమంతట లైబ్రరీకూడా ప్రజలకు సహాయపడవలెను లైబ్రరీలోనలనే ప్రజలువచ్చి చదువుకొని పోవు సౌకర్యముకూడా కలుగవలెను. ... గ్రంథాలయానికి ౧౩౭ పత్రికలు వచ్చుచున్నవన్నారుకదా! అందులో ముల్కీ పత్రికలన్ని వచ్చుచున్నవా? లేదు. ఇటువంటి పత్రికలను పదింటిని తగ్గించి ఇతరపత్రికలను తెప్పించవలెను. ఇట్లు తెప్పించుటచేత ఏదో స్థానికపత్రికలకు మహోపకారము చేసినట్లుకాదు మేమునూచించుట స్థానికపత్రికలకు ఒకదర్జా కలదని తెలుపుటకే యట్లుచేయవలెనని అంటున్నాము. ప్రొఫెసర్లయొక్కయు విద్యార్థులయొక్కయు దృష్టిలో స్థానికపత్రికలేవో చెత్తవరకు అను భావన కలుగరాదు.

ముల్కీభాషల అభివృద్ధికొరకై ఒక సమితి (సర్కిల్ అట) కలదట! ఇది నేతిబీరకాయసంఘము!! ముల్కీభాషల స్థానము విద్యాపీఠములో ఎక్కడున్నదో అందరికి తెలియును. అందరికంటె బాగుగా ఈముల్కీభాషల అభివృద్ధి సర్కిల్ సభ్యుల అంతరంగాలకు మరిబాగా తెలియును. ఈసర్కిల్ ఏమిపనిచేసినది? ఈనివేదికలో కానరాదు. ఒకకర్ణాటకములోమాత్రము ఒక చిన్న వ్యాసము వ్రాయబడినది! అంతే! అభివృద్ధిపని ముగిసిపోయినది. తెనుగులో ఏమేమి జరిగినది? అదిచిదంబర రహస్యమేమో! ఇందుమాత్రము ప్రకటితము కాలేదు. విద్యాపీఠములో ౨౦౦ మంది ఉన్నారటకదా. అందు తెనుగు చదివేవారెందరు? మొత్తము ౧౪ మంది. క్రొత్తగా పర్చైన ఎం. ఏ. తరగతిలోని ముగ్గురుకూడా పై ౧౪లో చేరినారు. మరాటీని ౧౯ మంది కన్నడాన్ని ౯ మంది చదువుచున్నారు. ఇదేనా ముల్కీభాషల అభివృద్ధి. ఇంతమాత్రానికి కెంత ఖర్చు అగుచున్నది! ప్రొఫెసర్లు రీడర్లు ఎంతెక్కాలు పొందుచున్నారు. అన్యాయాలన్నిటికి దేనా ప్రతిఫలము! ఇదిఅభివృద్ధికాదని స్పష్టముగా చెప్పుచున్నాము.

తర్జుమాశాఖలో ఇదివరలో ఒక్కొక్కపుటకు ౨౬-౭-౧ వ్యయముచేసిరి. ఇదిచాలా దుబారాఅని మేము పలుమారు తెలిపియుంటిమి. కాని మావిమర్శను సహింపనివారు పలువురుండిరి. ఇప్పుడు మేముచేసినదే నిజమైనది. ౨౬ చిల్లరరూపాయాలకు బదులుగా ఇకముందుకు పుటకు ౧౩-౩-౩ వ్యయమగునటుల ఏర్పాటుచేసినారు, ఇదికూడా చాలాఎక్కువఅని మేము అనబోయేవారము. కాని నివేదిక వారేదానిని గుర్తించి ముందుకు ౯-౭-౭ వరకు తగ్గింపుచేయ ఏర్పాట్లుచేయుచున్నామని తెలిపినారు. అదికూడా మెక్కువయే అని అంటున్నాము. ఎందుకంటారా? ఒకపుట తర్జుమాచేస్తే ౫ రూ॥ ఇస్తారట. పుటకు, అందులో సగముత్తమ ఉత్తములైనవారుగలరాఅనిపత్రికలలో ప్రకటనవేసిచూడుడు. ఉత్తమోత్తములుకూడులేక త్రిశంకుస్వర్గములోకొంబుకతపస్సును చేయుచున్నారు. అందెందరు వత్తురో కొద్దిగాచూచినట్లైతే విశదముకాగలదు. పుటకు తర్జుమాకుమాత్రమే ౫ రూపాయాలిచ్చుట ఒకవిధముగదోపిడి! తర్జుమాశాఖవారు ౩౦౦౦ క్రొత్తపదాలు నివేదికాకాలములో సృష్టించినారు. పదానికి ౦-౧౧-౯ ఇచ్చినారు. ఇదివరలో ౦-౭-౦ వరకు ఇచ్చియుండిరి, ౧౩౫౦లోకొత్తపదాల విలువ చాలా హెచ్చినది. ఇది అనవసరవ్యయమని ప్రభుత్వమువారే గుర్తించినారు. అందుకు వారికి ధన్యవాదాలు. ముస్లిం గ్రంథకర్తల విజ్ఞానసర్వస్వము ౯౯౦౦ రూ॥ వ్యయముతో ఇంతవరకు ౪౪ ౭ పుటలది సిద్ధముచేయించినారు. మంచిపనియే! దాయిరతుల్ మారిఫ్ అను పేరుతో అనేక అరబీగ్రంథాలను ముద్రించుచున్నారు. ఇదికూడ మంచిపనియే. కాని సంస్కృతములో ముల్కీభాషలలో ఏమైనాముద్రించినారా? ఎన్నోసంవత్సరంకింద తెనుగులోని తపతీసంవరణోపాఖ్యానంపై గొప్పపరిశోధన జరుగుచున్నదనియు దానిని ముద్రింతురని గాలివార్తగా వింటిమి అంతేలి వార్త అయింది. ఇవి నివేదికలోని కొన్ని విషయాలు. ఇంకాకలవు, మరెప్పుడైనా విచారింతుము.

గద్వాల మహోత్సవము

జాతర

ఏటేటవలెను గద్వాలజాతర యీమాఘపౌర్ణమినాడు ప్రారంభమయ్యెను. ఈసంవత్సరము గద్వాలపరిసరాలలో కొంతమంది ... [illegible] ... ఒక ఆరుమంది ... కాని ... సృష్టికరముగా లేకుండెను. ... [illegible] ... ఎంత కో ... [illegible] ... గద్వాలకు ... వచ్చుచున్నది. ... [illegible] ... గుర్తించినట్లేలా?

ఏర్పాట్లు

గద్వాలజాతరకు ముందుగానే సంస్థానంవారు ... [illegible] ... చేసినట్లుగా ... [illegible] ...

ఆటలపోటీ

ఈజాతరలో మరొక విశేషత యేమనగా ... [illegible] ... హైదరాబాదు, కర్నూలు, రాయచూరు ప్రాంతాల ... [illegible] ...

వస్తుప్రదర్శనము

సంస్థానములో మొట్టమొదటిసారి సంస్థానము ... [illegible] ... ఈ వస్తుప్రదర్శనమును ముఖ్యకారణము ... [illegible] ...

రకుటుంబసభ్యుల గారగు శ్రీయుత కేశిరెడ్డి బి-ఏ-ఎల్-ఎల్-బి- గారు వీరు చాలా మందివారు- పాత్రికులు-నిష్పాక్షికులు విద్యార్థులకు ప్రోత్సాహము ... [illegible] ...

రామాయణములో పిడుకలయుద్ధం

... [illegible] ... గద్వాలకు వచ్చినయుండిన ... [illegible] ... శ్రీ ... గారి అధ్యక్షతన ... [illegible] ... శ్రీ ... రెడ్డి గారు ... [illegible] ...

ఉత్సవాలు

ముందటిదిన పూర్ణిమనాడు రథోత్సవం. ... [illegible] ... రాత్రి ౧౦ గంటలనుండి తెల్లవారకగంటలవరకు జరిగెను- ... [illegible] ... శ్రీ ... మహారాణిగారు ఓపికతో ఈయుత్సవాలలో ... [illegible] ...

సంభావనలు

గద్వాల ఉత్సవములో ఒకవిశిష్టతయున్నది ... [illegible] ... "గద్వాలనాచార్య..." అని ... [illegible] ... "శాస్త్రానుసారేణ" ... [illegible] ...

భూగోళభరవం

... [illegible] ... [ప్రసుకోరు] ... [illegible] ...

[ఇక ఏముంది?]

శ్రీబిరారు యువరాణి నగరసంరక్షణ మహిళాదళము

ఇంతవరకు జరిగినపని, క్రొత్త విధానము.

[illegible]

ఏ- ఆర్- పి కాంటీనులు

[illegible]

మొబైల్ కాంటీను

[illegible]

ఖాళీచేసి వచ్చినవారు

[illegible]

వర్దీ

[illegible]

ధనము

[illegible]

ప్రచారము

[illegible]

మహిళాదళ కార్యాలయము

[illegible]

అధ్యక్షురాలు: కార్యనిర్వాహక సంఘము

[illegible]

క్రొత్త ప్రణాళిక

[illegible]

"శోకవర్ధ"

(ఈ-వి)

[illegible]

[ఇది శ్రీబిరారు యువరాణిగారిచే రేడియో ద్వారా గావించబడిన ఉపన్యాసములోని ముఖ్యభాగములు]

సింహళానికి భారతకార్మికుల సరఫరా

రాయబారాలు విఫలమైనవి

ఢిల్లీ ఫిబ్రవరి ౨౭—

[illegible]

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు [illegible]

[illegible]

గాంధిగారి ఉపవాసంయెడ ఆదుర్దా ప్రకటనలు

క్రొత్తఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి ౨౭—

[illegible]

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి ౨౭—

[illegible]

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి ౨౭—

[illegible]

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి ౨౭—

[illegible]

దేశములో అల్లరులగూర్చి ప్రభుత్వగ్రంథము

అసెంబ్లీలో అడ్జరన్‌మెంటు తీర్మానము

ఢిల్లీ ఫిబ్రవరి ౨౬

[illegible]

ఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి ౨౭—

[illegible]

గద్వాల మహోత్సవము

[...]

[illegible]

అధికారులు

[illegible]

మా-ఘు-ర-విజ్ఞాం(ప్రభువుగారి బరాబరీలం టూగా నిరుక్తులయిన విజ్ఞారాయణ్జింగు బహదరుగారు ఆకెరతారీకున హైదరాబాదునుండి నాగపూరునకు చేరినారు.

... ...

హిందూస్థానము మొదటి హిందూ స్థానమైనచో

మానవునియొక్క అణచియున్న వస్తుశక్తి మరియు శాస్త్రము ప్రపంచమెుత్తమును ఒప్పించును. యూరపుకు నేటివరకు తెలియ-జాలని వాటి మాతం(డికాతలు వాటిని సూక్ష్మముగా తెలుసుకున్నారు.

నేను యూరప్ మరియు దేశీయ శాస్త్ర పరిశోధనచేయుగా తెలిసిన దేమనగా నపుంసకత్వమును తీసివేయు ... మార్గమువనే గెలుపొంది నవి. నేను మావ్యంశ మరియు ప్రోత్తగా వక్కడిన మరియు సన్యాసి చైనా మొక లగు అన్నిశాస్త్రముల కలిపి ప్రతివిధమైన నపుంసకత్వము, బలహీనత, నరములు మరియు కండరముల బలహీనత ద్రావునష్టము, శీఘ్రస్ఖలనము, స్వప్నదోషము, అన్ని బాగుచేయబడును. మలయా, జావా, చైనా, సియాం, బర్మా, మొదలగు దేశములలో వేల కొలది ధనవంతులు, జాగీర్దార్లు వ్యాపారస్తులకు ఇలాజు చేయునై నది. దీనివలన వారు ఇప్పుడు సుఖజీవనము గడుపు చున్నారు.

డాక్టరు యూనాని బిజిలి మొదలగు వాటితో పరీక్షించి నిరాశ చెందిన వ్యాధిగ్రస్తులకు గ్యారంటీగా కుదుర్చబడును. గడిచిన మూడు సంవత్సరములలో వేల కొలది వ్యాధిగ్రస్తులు సింహమునైనారు, వ్యాధిగ్రస్తుల గట్టురహస్యము (వ్యాధిపరిశీలనకు ... రూపాయిలు మాత్రమే)

గనేరియా మరియు ప్రతివిధమైన మూత్రవ్యాధులుకూడా గ్యారంటీగా ఆపరేషన్ చేయకుండా బాగుచేయబడును.

మావద్దకు వచ్చేవట్లుడు సరియైన అడ్రసు కనుకొనిరండి.

డాక్టరు హకీం మహమ్మదు యాకూబు
ది-పాపులర్ డిస్పెన్సరీ
[illegible]
[illegible] హైదరాబాదు

బస్సువారి అన్యాయము

"[illegible]" ...

[illegible]

ఇట్లు,
చికిలం శ్రీనివాసరావు
గ్రామం ఈములూరు తా॥ నల్లగొండ

అరెస్టు చేయబడిన హార్లు, ఇతరులలెక్క

[illegible]

అలంపూరుతాలూకా సభ

[స్వ-వి]

[illegible]

గానసభ

[illegible]

......

[illegible]

చందా వివరాలు
సంవత్సర చందా ౭ సాలీ రూపాయిలు
ఆరు నెలలకు ,, ౪-౧౧-౦ ,,
బ్రిటిషిండియాలో సంవత్సర చందా ౭ కల్దారు
విడిప్రతి అణా ౧
పాతప్రతికి వెల ప్రత్యేకము

గోలకొండపత్రిక
Golkonda Patrika

The only popular paper that reaches the masses in the Dominions
Best Medium For Advertisement

Volu 17 — No 82 | Published on every Monday and Thursday — Hyderabad Dn | -3—1943

గోపాలపేట సంస్థానము

గ్రామోద్ధారణకార్య

ద్వితీయవార్షిక నివేదిక

శ్రీమతి రాణీ లలితాదేవిగారు
గోపాలపేట సంస్థానం

మనదేశములో అధికాంశపు ప్రజలు, గ్రామములలోనే నివసింతురు. గ్రామీణులఅభ్యుదయముందే దేశోన్నతియొక్క రహస్యము ఇమిడియున్న విషయము సర్వవిదితము. అట్టి గ్రామోద్ధరణకార్యమునైపు తగినంత శ్రద్ధ వహించువారి సంఖ్య అతిస్వల్పము. హైద్రాబాదు సంస్థానమందు అనేక చిన్నచిన్న సంస్థానములు గలవు. గద్వాలు, వనపర్తి ఇత్యాది సంస్థానములు వాటిలోగొప్పవి. గోపాలపేట సంస్థానము విస్తీర్ణమందును, వార్షికఆదాయమందును, చిన్నది-అయినను గ్రామోద్ధరణ కార్యమునైపు ఈసంస్థానమువారు వహించినంతటి శ్రద్ధ మొదరును వహించలేదని నిరాక్షేపముగా చెప్పవచ్చును-

గ్రామోద్ధరణకార్యమనగా గ్రామీణులఆర్థిక, శైక్షణిక సాంఘిక ఆరోగ్య ఇత్యాది సర్వాంగోన్నతికై పాటుబడుట. మన దేశము కృషిరంగ ప్రధానముగాగల దేశము. కర్షకుడు ఈ రాష్ట్రము యొక్క వెన్నెముకవంటి వాడు. అట్టి సర్వాంగోన్నతికై పాటుబడుటయే నిజమైన గ్రామోద్ధరణ మనబడును-పూర్వపు హిందూరాజుల శాసనమందు గ్రామ్యశాసనవ్యవస్థ అత్యుత్కృష్టమై గ్రామ్యజనులకు లాభకరమైయుండెను- కావుననే మన దేశవాసులు యేట్టి యిక్కట్టులులేని సుఖజీవనమును గడుపుచుండిరి. నేడును ప్రతివాడు దేశసేవకుడని గొంతెత్తి చాటించుచు దేశసేవయొక్క ప్రధానాంగమయిన గ్రామోద్ధరణమును ఉపేక్షించుటకు పుచ్చుకొనుచు పేరు ప్రతిష్ఠలకై పాటుపడుచున్నాడు. వ్యక్తులొనర్చినట్లే ప్రజాహిత మొనర్చుటకై నియమింపబడిన శాసకులనబడువారును అట్లే యొనర్చుచున్నారు. పై అధికారులు వచ్చినప్పుడు మాత్రము వారి కండ్లలో దుమ్ముచల్లి వారిని సంతోషపెట్టి, వారిమన్ననబడసి, వారు వెళ్ళినతరువాత రము తమ నిరంకుశత్వమును సాగించుచు ప్రజల కష్టసుఖముల - హితమెన్నడు చుండరు. నేటిశాసకులు గ్రామీణులరక్తము నే పీల్చుచుందురనుటయందు అతిశయోక్తి లేదు. గ్రామీణులరక్షకులే భక్షకులైనప్పుడు వారి దురవస్థను వర్ణింప నలవి యగునా?

వారి పుణ్యమువలననో పరమాత్ముని కృపవలననో, గోపాలపేట వాసుల భాగ్యమునకు శ్రీమతి రాణీలలితాదేవి వంటి సుసౌభాగ్యయయిన రాణి లభించినది. అమె గ్రామీణుల సేవలకొరకై చేయుచున్న కార్యములు ప్రశంసనీయములు. గ్రామీణుల అవిద్యాంధకారము నుదూరముచేయుటకై (గమెసెలగళకం) రాత్రిపాఠశాల స్థాపింపబడినది- ఈపాఠశాలలో ప్రస్తుతము చదువువారిసంఖ్య నూటికిమించియున్నది," ఇందుకు ఉచితము గ పుస్తకములు, పలకలు విద్యార్థుల కివ్వబడును- ౧౯౪౦లో రాత్రిపాఠశాల నిమిత్తమయి వ్యయపరుప బడిన ధనము రు౹౯౨ ౧౧-౦ ౧౯౪౧సంవత్సరములో రు॥౬౦౨-౮-౦-౧౯౪౨ ౨లో ౧౪౯౪-౧౪-౦ ౧౯౪౩లో ౧౭౦-౮-౦ సెట్టోమ్యాక్సు మ్యాజిక్ ల్యాంటర్న్ పుస్తకములు యిత్యాది తదితరపరికరమ లకయి రు ౨౧౬-౦-౦ వ్యయపరుపబడినవి. రేడియో, లౌడ్ స్పీకర్లకొరకయి రు 200-0-0 హారిజన విద్యార్థుల బట్టలనిమిత్తము 300 వందల రూప్యములు వ్యయపరుప బడినవి- ఇట్లు కేవలమొక రాత్రి పాఠశాలకొరకయి వ్యయపరుపబడిన ధనము రు౹౩౭౫౬-౧౫-౦ ప్రప్రథమమున విద్యార్థులసంఖ్య అతిస్వల్పముగా నుండెను- మొదటిసంవత్సరము సంఖ్య 30కి మించలేదు. రెండవ సంవత్సరము కొద్దిగా పెరిగెను: ప్రస్తుతము వందను మించి యున్నది- ఈ వందలో అధికాంశులు హారిజనులుకలరు- తదితర నిమ్నజాతివారునుకూడ యిందు విద్య నభ్యసించెదరు. నీచజాతివారి బాలుర విద్యాభ్యాసార్థమయి దివపాఠశాలకూడ నడుపబడును- ఈ పాఠశాలకు వచ్చు ప్రతిపిల్లవానికి నెలకొక రూపాయి పుస్తకములు పలకలు యివ్వబడును-

బీదగ్రామీణుల దారిద్ర్య నివారణార్థమయి పనులు కల్పింపబడినవి చరఖాసంఘము (గోపాలపేట) నకు నకు ౧౧౦౦౦రు. లివ్వబడెను. ఆ సంఘమందు ౧౭౭ హిందువులు, ౧౪౮ ముసల్మానులు, ౪౪ హారిజనులు, ౮ క్రైస్తవులు పడికెదరు.

౧౯౪౨ డిసెంబరు౧౯౪౨లో బీదజనుల సౌకర్యార్థమయి ఒక బట్టలదుకాణము కూడ స్థాపింపబడెను. దీనికొరకు వినియోగింపబడిన మూలధనము ౧౧౩౬౫-౭-౩, ౧౯౪౩ సెప్టెంబరు౧౯౪౨ వరకు ౨౭౩౯౩-౧౧-౧ విలువగల బట్టలమ్మబడెను. లాభము నపేక్షించి, దుకాణము తెరువబడలేదని వేరు చెప్పనక్కరలేదు. కొన్నిధరలకే రైల్వేఛార్జీ తదితరఖర్చులుకలిపి, బట్టలుఅమ్మబడును-ప్రతిబట్టపైన ధర వ్రాయబడి యుండును-దుకాణపువారు బేరమునుచేయుట కేమియును వీలులేదు-గ్రామీణులుబట్టలుకొని, వారికనుకూలముగనున్నప్పుడు (అనగా వారికడ ద్రవ్య ముండునప్పుడు) వాటి ధర చెల్లించుచుందురు ౧౯౪౨-౪౩-౧ నేటివరకు దుకాణపు బాకియున్నది నేడు నేడు బట్టలధర ప్రతిదినము పెరుగుచునే యున్నది- లాభమునపేక్షించి దుకాణము తెరువబడలేదు, కాబట్టి పూర్వపుధరలకే బట్టలమ్మబడుచుండును. హైద్రాబాదు యిత్యాది గొప్ప నగరములకన్నకొన్ని వర్యాయములు గోపాలపేట యందే తక్కువధరకు బట్ట లమ్మబడు చుండుట మనము గాంచుచున్నాము.

గత సంవత్సరము ప్రభుత్వమువారి వ్యవసాయశాఖ (Agricultuaal Department)" నుండి (Paddy seed H. 8. No 12) విత్తనపు వడ్లను కొని గ్రామప్రజలకు పంచబడెను- ప్రభుత్వపు వ్యవసాయశాఖవారు కావలసినంతవిత్తనముల నివ్వలేకపోయిరి- కావున కొల్లాల విత్తనముల మాత్రమే పంచబడెను- ౩౨౧రు- ఎరువుకూడ పంచబడెను- విత్తనములకు ఎరువునకుకలిపి ౪౮౩రు- వ్యయపరుపబడెను

గోపాలపేటకు ౩౧౦ సేర్లు విత్తనములు-

మున్ననూరుకు	౮౪	,,	,,
ఏదులకు	౧౧౭	,,	,,
చీర్కపల్లి	౩౦	,,	,,
రేమద్దులకు	౨౦	,,	,,

యివ్వబడెను- ఎకరమునకు ౩౦ సేర్ల ప్రకారము విత్తులు చల్లబడెను-సగటున ప్రతియెకరమునకు ౧౦ పుట్లి పంట పండెను (పుట్టికి ౨౦ పల్లాలు) ...కి ఖర్చులుపోగా ... యెకరమునకు రెండుపుట్ల ధాన్యముమిగి...

ఈసంవత్సరము గ్రీష్మ ఋతువులో ధాన్యపు కొట్టు (Grain Bank) శ్రీవారు తెరువదలంచినారు- రు౧౦౦౦౦ విలువగలధాన్య మింతవరకు కొనబడినది.

గ్రామోద్ధరణ కార్యమునుయింకను బాగుగానడపదలంచి ఒక వ్యక్తిని ప్రభుత్వపు వారి గ్రామోద్ధరణ కేంద్రమునకు (Rural Developing Centre) ట్రైనింగుకొరకు పంపబడి యుండెను- చర్మాలయమును (Tanning centre) స్థాపించు నుద్దేశములో జ్ఞానయుక్తపేరుగల ఒక హారిజన యువకుడు ట్రైనింగుకయి పంపబడియుండెను. కొద్ది దినములలో ఒక చర్మాలయము కూడ స్థాపించబడును-

ప్రతివారును నైతికముగా గ్రామోద్ధరణకార్యము చేయసంకల్పించిన ప్రతిరాము దినదినక్రమేణ ప్రజలలో ప్రబలు చున్న అశాంతి అవలీలగా దూరమయియుండెడిదిగదా! ప్రజలు సుఖజీవనము గడుపగలిగి యుండెడివారు కదా! దారిద్రదుఃఖములు నశించి సుఖసంపదలు తాండవమాడుచుండెడివి కదా

Printed Published and by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad-Dn. Editor: S. Prathap Reddy. B.A. B.L.